

Vuoden 2024 presidentinvaalien ja europarlamenttivaalien vaalilautakuntien ja -toimikunnan valinta, suositus kotiäänestyksen vaalitoimitsijoista

Kunnanhallitus 30.10.2023 § 257
607/00.00.00/2023

Valmistelija hallintojohtaja Riina Kivistö ja hallintopäällikkö Riku Rekonen

Presidentinvaalin vaalipäivä on sunnuntai 28.1.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 17.–23.1.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin). Jos presidentinvaalissa toimitetaan toinen vaali (toinen kierros), sen vaalipäivä on sunnuntai 11.2.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 31.1.–6.2.2024.

Europarlamenttivaalien vaalipäivä on sunnuntai 9.6.2024. Ennakkoäänestyksen ajanjakso on kotimaassa 29.5.–4.6.2024 (seitsemän päivää keskiviikosta tiistaihin).

Kotiäänestyksen vaalitoimitsijat sekä vaalitoimikunnat: tehtävänä ennakoäänestyksen toimittaminen kotiäänestyksessä ja laitosäänestyksessä

Vaalilautakunnat: tehtävänä vaalipäivän äänestyksen toimittaminen ja äänten alustava laskenta

Vaalilain 15 §:n mukaan kunnanhallituksen on hyvissä ajoin ennen vaaleja asetettava:

1. kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunta, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme sekä

2. laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten yksi tai useampi vaalitoimikunta, joihin kuhunkin kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja yksi muu jäsen sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, joita on kuitenkin oltava vähintään kolme.

Vaalilain 15 §:n mukaan vaalilautakunnan varajäsenet ja vaalitoimikunnan varajäsenet laitoksessa toimitettavaa ennakoäänestystä varten on asetettava siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan.

Naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n mukaan kunnallisessa toimielimessä kunnanvaltuustoa lukuun ottamatta tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvolain vaatimuksen tulee toteutua erikseen jäsenten ja varajäsenten osalta. Myös poliittinen edustavuus tulee ottaa valinnoissa huomioon.

Kotiäänestyksen vaalitoimitsijat päättää keskusvaalilautakunta. Kunnanhallitus voi antaa kotiäänestyksen vaalitoimitsijoista suosituksensa.

Vaaliviranomaisia koskevat kelpoisuus- ja esteellisyysäännöt eduskuntavaaleissa ovat tiivistetyksi seuraavat:

Vaalilautakunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalilautakuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalilautakunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalilautakunnan tehtävissä, kuitenkin yhtä poikkeusta lukuun ottamatta: vaalilautakunnan jäsenenä oleva ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi ei saa toimia vaalilain 73 §:n 2 momentissa tarkoitettuna äänestäjän avustajana

Muuta: Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalilautakunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalilautakunnat 8(26) molempiin vaaleihin. Presidentinvaaliin asetetut vaalilautakunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Vaalitoimikunta

Kelpoisuus: Jäsenten ja varajäsenten on oltava kuntalain mukaan vaalikelpoisia kunnan luottamustoimeen. Lisäksi sekä jäsenten että varajäsenten on mahdollisuuksien mukaan edustettava niitä puolueita, jotka asettivat ehdokkaita edellisissä (vuoden 2023) eduskuntavaaleissa siinä vaalipiirissä, johon kunta kuuluu. Jäsenenä tai varajäsenenä ei voi olla vaalien ehdokas eikä ehdokkaan puoliso, lapsi, sisarus tai vanhempi. Oikeusministeriö kiinnittää kuntien huomiota siihen, että vaalilain 15 §:n 2 momentin sanamuotoa ”mahdollisuuksien mukaan” voidaan soveltaa myös siten, että jos puolueet eivät niille tehdystä pyynnöstä huolimatta nimeä riittävästi ehdokkaita vaalitoimikuntiin, jäseniksi voidaan nimetä myös muita kunnan luottamustoimeen vaalikelpoisia henkilöitä.

Esteellisyys: Hallintolain esteellisyysääntelyä ei sovelleta vaalitoimikunnan toimintaan. Tämä tarkoittaa, että jäseneksi tai varajäseneksi nimitetty voi toimia kaikissa vaalitoimikunnan tehtävissä.

Muuta: Kunta voi harkintansa mukaan asettaa vaalitoimikunnat erikseen presidentinvaalia ja erikseen europarlamenttivaaleja varten tai asettaa samat vaalitoimikunnat molempiin vaaleihin. Presidentinvaaliin asetetut vaalitoimikunnat toimivat sekä ensimmäisessä vaalissa että mahdollisessa toisessa vaalissa.

Muuta huomioitavaa

Valituille henkilöille maksetaan palkkiota kunnan hallintosäännön palkkiosäännön mukaisesti. Vaalilautakuntien ja vaalitoimikunnan kokoonpanoja valmisteltaessa on tarkistettava, että valittavalla henkilöllä on todellinen mahdollisuus osallistua lautakunnan ja toimikunnan tehtävien hoitamiseen. Kaikilla vaalivirkailijoiksi määrätyillä ja erityisesti vaalilautakunnan ja vaalitoimikunnan puheenjohtajaksi nimettävillä tulee olla riittävä osaaminen tehtävään ja riittävästi aikaa perehtyä siihen.

Valittujen henkilöiden on tärkeää osallistua koulutuksiin ja tässä presidentinvaalikoulutusten suunnitellut ajankohdat:

- keskiviikkona 10.1.2024 klo 18.00–19.30 vaalitoimikunta ja kotiaänestyksen vaalitoimitsijat

- torstaina 11.1.2024 klo 16.00–18.00 vaalilautakuntien jäsenet ja varajäsenet

- keskiviikkona 24.1.2024 klo 16.00–17.30 vaalilautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Europarlamenttivaalien suunnitellut koulutusajankohdat:

- torstaina 23.5.2024 klo.16.00–18.00 vaalilautakuntien jäsenet ja varajäsenet

- torstaina 23.5.2024 klo 18.00–19.30 vaalitoimikunta ja kotiaänestyksen vaalitoimitsijat

- keskiviikkona 5.6.2024.2024 klo 16.00–17.30 vaalilautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat

Toimivalta: vaalilaki § 15

Lisätietoja: hallintojohtaja Riina Kivistö, puh. 040 133 7485 ja hallintopäällikkö Riku Rekonen, puh. 050 383 9076

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. valita jokaisen äänestysalueen vaalilautakuntaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja kolme muuta jäsentä ja tarpeellisen määrän, kuitenkin vähintään kolme varajäsentä, jotka asetetaan siihen järjestykseen, joissa he tulevat jäsenten sijaan.

2. valita kunnanhallituksen määräämissä laitoksissa toimitettavaa ennakoäänestystä varten asetettavaan vaalitoimikuntaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan ja yhden muun jäsenen sekä tarpeellisen määrän, kuitenkin vähintään kolme varajäsentä, jotka asetetaan siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaa.

3. antaa ehdotuksensa keskusvaalilautakunnalle kotiaänestyksen suorittavista vaalitoimitsijoista.

4. että päätös koskee sekä presidentinvaaleja että europarlamenttivaaleja ja presidentinvaaleissa myös mahdollista toista vaalia.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi yksimielisesti päätösehdotuksen ja teki valinnat liitteen mukaisesti.

Otteet

Valitut henkilöt

Tiedoksi

Keskusvaalilautakunta, Sari Vaihtamo, Riku Rekonen, Riku Hevonkorpi,
Emma Tammelin, Sanna Kurikka